

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคของการพัฒนาประเทศให้เจริญรุดหน้าเท่าเทียมกับอารยประเทศ สิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ควรคำนึงถึงเป็นหลักการในการพัฒนาโดยต้องไม่ทำลายและต้องพยายามที่จะรักษาดูแลภาพระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนาให้เหมาะสม การยอมรับในข้อที่ว่ามรดกด้านอารยธรรมที่เป็นสถาปัตยกรรมอันล้ำค่าของโลก ซึ่งมีมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาต่างเป็นเจ้าของและปกป้องรักษา ฉะนั้นเราทุกคนต้องมีหน้าที่คุ้มครองป้องกันสิ่งต่างๆ เหล่านี้ให้รอดพ้นจากการถูกทำลายและทำให้เสียหาย ซึ่งได้แก่การพังทลายอันเกิดขึ้นจากธรรมชาติ จากการทำลายของมนุษย์และสัตว์ จากการละเลยไม่เอาใจใส่ หรือมลพิษในอากาศหรือสาเหตุอื่นๆ อีกมากมาย^๑

วัดในพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นครั้งแรกตั้งแต่ปฐมโพธิกาล โดยการถวายอุทยานเวฬุวันของพระเจ้าพิมพิสาร ด้วยพระราชดำริว่า “หม่อมฉันขอถวายอุทยานเวฬุวันนั้นแด่ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข พระพุทธเจ้าข้า” พระพุทธองค์ทรงรับอารามแล้ว ทรงแสดงธรรมีกถาให้พระเจ้าพิมพิสารสมาทานอภยาหารสำเร็จ ต่อมาพระพุทธองค์ ได้ทรงแสดงธรรมีกถารับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า “ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตอาราม”^๒ ตั้งแต่นั้นมาจึงได้เริ่มมีวัดเกิดขึ้นมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน วัดเป็นสถานที่ที่พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ใช้เป็นสถานศึกษา อบรมให้มีความรู้ในด้านวิชาชีพ ตำราแพทย์แผนโบราณและศิลปกรรมแขนงต่างๆ ใช้ทำบุญบำเพ็ญกุศล เป็นศูนย์กลางการบริหาร และการปกครองรวมทั้งเป็นสถานที่สังเคราะห์ทางจิตใจแก่ประชาชน ดังนั้นวัดจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญยิ่ง ในการสืบทอดพระพุทธศาสนาตลอดมา^๓ และเป็นเหมือนสถานที่รวมจิตใจของผู้คนในชุมชนหรือหมู่บ้านนั้นๆ เพราะวัดถือได้ว่าเป็นที่พึ่งทางใจ เป็นที่พักทางใจ และเป็นที่หาความสงบทางใจได้ดีที่สุด

หนทางหนึ่งในการอนุรักษ์ให้ได้ผลนั้น คือการดัดแปลงนำเอาสถาปัตยกรรมต่างๆ และโบราณสถานนำมาใช้ในลักษณะใหม่ที่ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมและเกิดความสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน แต่กิจการดังกล่าวจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสามารถรักษาหลักการของการอนุรักษ์ไว้ได้ คือผลของการดัดแปลงจะต้องยังคงไว้ซึ่งลักษณะส่วนใหญ่และรายละเอียดส่วนสำคัญของสถาปัตยกรรมหรือโบราณสถานนั้น เช่นเดียวกับคงไว้ซึ่งคุณค่าทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม และคงไว้ซึ่งคุณค่าทางประวัติศาสตร์โบราณคดีและวิชาที่เกี่ยวข้องเนื่องจากแนว ความคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ในปัจจุบัน

^๑วีรวุฒิ โอตระกูล, *มาอนุรักษ์กันเถิด (ฉบับ ๒๐๐ ปี กรุงรัตนโกสินทร์)*, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐), หน้า ๑๓๒.

^๒วิ.ม. (ไทย) ๔/๕๙/๗๑ - ๗๒.

^๓กรมการศาสนา กองพุทธศาสนสถาน, *คู่มือการพัฒนาวัด อุทยานการศึกษาในวัด ลานวัด ลานใจ ลานกีฬา*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๕๕), หน้า ๒.

แนวความคิดในด้านการอนุรักษ์มิใช่การอนุรักษ์ในลักษณะที่แตะต้องไม่ได้ แต่จะต้องอนุรักษ์ในลักษณะที่สามารถผสมกลมกลืนกับชีวิต และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

การท่องเที่ยวในอดีตของวัด คือ เป็นสถานที่มาทำบุญ มีผู้คนมานมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือประกอบศาสนกิจ เพื่อความเป็นสิริมงคล ต่อมาเมื่อมีนักท่องเที่ยวเริ่มให้ความสนใจบรรดาเสนาสนะอันทรงคุณค่าและมีรูปแบบศิลปกรรมอันงดงามทั้งหลายภายในวัด ก็ทำให้วัดที่มีเสนาสนะอันงดงามและมีความเป็นมาที่บ่งบอกถึงอดีตอันรุ่งเรืองกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นมา ในปัจจุบันนับบทบาทด้านการท่องเที่ยวของวัดมีมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับกิจกรรมของวัดมากขึ้น อีกทั้งวัดก็พยายามจัดกิจกรรมทางศาสนาและก่อสร้างศาสนวัตถุเพื่อดึงดูดความสนใจของประชาชนเช่นกัน ตัวอย่างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พบเห็นได้ในวัด เช่น ศึกษาความเป็นมา ชมศิลปกรรม นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำบุญทำทานตามความเชื่อ ฝึกปฏิบัติธรรมทำสมาธิ เพื่อมาพักผ่อนหย่อนใจ พร้อมกับการชมทัศนียภาพของธรรมชาติ และการจับจ่ายซื้อสินค้าท้องถิ่นที่ผู้คนในชุมชนรอบข้างวัดนำมาจำหน่าย ตามที่แต่ละวัดจะมี กิจกรรมที่กล่าวข้างต้นเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจมาก^๔ ผู้คนบางกลุ่มเมื่อมีปัญหาต่างๆ ก็มักจะเข้าวัดบ้าง เพื่อหาความสงบร่มเย็นให้กับจิตใจของตัวเอง ผู้คนบางกลุ่มก็เข้าวัดโดยไม่มีความทุกข์หรือปัญหา แต่มาวัดเพื่อต้องการความสุขสงบทางใจเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำบุญ ทำสาธารณกุศลต่างๆ การกราบไหว้พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ การร่วมพิธีกรรมทางศาสนาที่ทางวัดจัดขึ้น ร่วมประเพณีในวันสำคัญต่างๆ พร้อมทั้งการมาพักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงพุทธ

หากแต่การพัฒนาวัดในสภาพปัจจุบันนี้ ซึ่งมักจะประสบปัญหาต่างๆ เช่น ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด และด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งการดำเนินการในด้านต่างๆ เหล่านี้ยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร จึงทำให้เกิดเป็นปัญหาในหลายๆ อย่าง เช่น ประชาชนที่มีท่องเที่ยวเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อวัด เนื่องจากวัดไม่สะอาด มีสิ่งปลูกสร้างไม่เหมาะสมกับวัด มีสภาพวัดที่ไม่น่าชื่นชม หรือมาแล้วไม่เกิดความสะดวกต่างๆ เช่น มีที่จอดรถมีน้อย ที่นั่งพักไม่เพียงพอต่อจำนวนประชาชนที่มาวัด ห้องน้ำ - ห้องสุขาสกปรกหรือมีจำนวนน้อย เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรของทางวัดมีน้อยหรือมีกิจวัตรที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่พบได้มาก หากไม่ดำเนินการหาทางแก้ไข ย่อมที่จะทำให้ประชาชนเริ่มออกห่างจากวัดไป ความเสื่อมใสศรัทธาที่ลดลง และการพัฒนาวัดก็จะทำได้ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น

อนึ่ง ผู้วิจัยเห็นว่า วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นสถานที่สำคัญ มีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ คือหลวงพ่อดำที่มีประชาชนมานมัสการ และมาท่องเที่ยววัดแห่งนี้มาก และผู้วิจัยเองก็เป็นเจ้าอาวาสในเขตอำเภอเมือง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ว่ายังต้องการพัฒนาวัดในด้านใดบ้าง เพื่อการพัฒนาวัดให้มีความสมบูรณ์ และเป็นแหล่งที่ญาติโยมเข้ามาวัดแล้วมีความร่มเย็น สงบ และสุขใจ แล้วนำมาปฏิบัติกับวัดของตัวเองต่อไป

^๔การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, วัดพัฒนา ๔๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๓), หน้า ๘๓ - ๘๔.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี” มีการกำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยการทบทวนเอกสารจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ใน ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด ๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด ๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด

๒) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาใน ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ๒. ด้านการพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด ๓. ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด ๔. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาท่องเที่ยววัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐๐ คน ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ด้วยวิธีการประมาณเมื่อไม่ทราบจำนวนประชากร โดยใช้วิธีการกลุ่แคนส์ ประกอบด้วยประชากรที่มาท่องเที่ยววัดป่าเลไลยก์วรวิหารจำนวน ๔๐๐ คน และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจำนวน ๗ รูป/คน ประกอบด้วย

๑. พระเทพสุพรรณโมลี (สอิ่ง สิรินนฺโท)	เจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
	เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
๒. พระศรีปริยัติโกศล (ปรีชา มหาปญฺโญ)	รองเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
	รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี

๓. พระครูศรีอรรถศาสตร์ (อรรถ มหาคตฺโต)	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
๔. นายสนธยา เสนเอี่ยม	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี
๕. นายประยุทธ โอสีธิกุล	ผู้อำนวยการวัฒนธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี
๖. นายบุญชู จันทรสุวรรณ	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี
๗. นายสุดยอด คำดี	ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ถึง เดือน ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล เป็นอย่างไร

๑.๔.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มี วุฒิการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีจำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่าง

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญขึ้น การทำให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ปรารถนาและต้องการให้ดีขึ้น

วัด หมายถึง วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีที่ผู้วิจัยได้กำหนดในการวิจัย

การพัฒนาวัด หมายถึง การปรับปรุงสภาพวัด เพื่อให้วัดมีความเจริญรุ่งเรือง เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน พร้อมทั้งเป็นที่ประกอบสาธารณกุศล และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และปฏิบัติธรรมของประชาชนโดยรวม ในด้านต่างๆ ดังนี้

การพัฒนาศาสนสถาน หมายถึง การปรับปรุงศาสนสถาน เช่น โบสถ์ วิหาร กุฏิ เสนาสนะ ให้มีความสวยงาม เรียบง่าย สะอาด สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มั่นคง แข็งแรง และเหมาะสมแก่การใช้งาน

การพัฒนาศาสนบุคคลหรือบุคลากรในวัด หมายถึง การส่งเสริมการศึกษาพระภิกษุ สามเณร ศิษย์วัด ให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม บุคลากรในวัด ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักศาสนพิธี บุคลากรในวัดแต่งกายสะอาด มีมารยาทดี มีน้ำใจไมตรีในการต้อนรับผู้ที่มาวัด

การพัฒนากิจกรรมภายในวัด หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆ ในวัด เช่น การเวียนเทียน การแสดงธรรม รวมถึงกิจกรรมสาธารณกุศลต่างๆ เช่น การไหว้พระ ทำบุญ การเปิดเสียงธรรมในวัด เช่น ธรรมะบรรยาย จัดการอบรมปฏิบัติธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ปฏิบัติกรรมฐาน การเข้าค่ายคุณธรรม

การพัฒนาสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรวมของวัด เช่น การปลูกต้นไม้ มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีบรรยากาศที่สดชื่น น่ารื่นรมย์ การจัดตั้งถังขยะไว้ตามจุดต่าง ๆ ของวัดอย่างเพียงพอ การประดับตกแต่งด้วยของต่างๆ รวมถึงที่จอดรถ ห้องน้ำ ร้านค้า และความสะอาดโดยรวมของวัด

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางไปยังที่ต่างๆ ด้วยความสมัครใจ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ หมายถึง การเดินทางไปวัด หรือพุทธศาสนสถาน โดยมีจุดมุ่งหมาย เช่น

- ๑ เป็นการเดินทางไปเพื่อทำบุญ และสาธารณกุศลต่าง ๆ
- ๒) เป็นการเดินทางไปเพื่อสักการะพระพุทธรูปและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ๓ เป็นการเดินทางไปเพื่อร่วมปฏิบัติธรรม หาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ
- ๔ เป็นการเดินทางไปเพื่อชมศิลปวัฒนธรรม ในวัดหรือพุทธศาสนสถาน นั้น ๆ
- ๕ เป็นการเดินทางไปเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

๖ เป็นการเดินทางไปเพื่อร่วมศาสนพิธี และงานเทศกาลประเพณีต่างๆ เช่น ไปทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง แห่เทียนพรรษา เป็นต้น

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๗.๔ ทำให้ทราบผลการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารงานของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปในอนาคต